

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Szemle.

(S.) Nem mindenki hisz komolyan a magyar imperalizmusban a harmincz millió magyarban, még a mieink közül se. A kik hisznek benne, azok fanatizmusát jellemzi, hogy mikor nemrég egy román exminiszter a román imperializmusról irt brosurát, kinevették. Hoitsy Pál és Rákosi Jenő azt mondják: A haza minden előtt! — (nem egész hűen adtam vissza a Deutschland, Deutschland über Alles-t.) De itt nem állnak meg, hanem kigunyolják azt az előkelő idegent, a kinek hasonló előkelő hajlamai és ambíciói vannak.

E szent örületet tisztelni kell. Egy jeles essayt olvastam a Társadalom tudományi Szemlében az erkölcs tulköveteléseiről. Azt fejtegette benne egy elsőrangú modern szociológus, hogy az emberektől prédikációban ex cathedra, az iskolában ex cathedra, a sajtóban több jót és szépet követeljünk, mind a mennyit elérni remélünk. Hirdessünk rendületlen akaraterőt és kapunk mérsékelt akaraterőt.

Ilyen erkölcsi tulkövetelést gyakorolnak a magyar imperalicizmus vezérférffiai, akiknek az Országos Nemzeti Szövetség megalkakulását köszöni.

Nemcsak a szép érzések, hanem a nemzeti erő gyarapodásának gazdag forrása lesz ez a még fiatal szövetség. Különösen a végeken modern bástya, idővel hatalmas végvár.

Az a propaganda azonban, amelyet az Országos Nemzeti Szövetség mostanában megindít éppen ettől az egyesülettől legkevésbé volt várható. Kohányi Tihamér a Clevelandban megjelenő „Szabadság” című lap szerkesztője lelkes

felhívást intéz az amerikai magyarokhoz, hogy állítsanak Budapesten szobrot Washingtonnak.

Azt mondja a felhívás, hogy ezzel megháláljuk, hogy Kossuth Lajosnak Amerikában szobrot emeltek. Másrészt háláját nyilvánítja ezzel az amerikai magyarság az Egyesült államok részéről élvezett vendégszeretetért. Az első okra megjegyezzük, hogy Amerikában az ott lakó nagyszámu magyarság emelte magának a Kossuth szobrot, hogy magyar hazáját és magyar eszményképeit el ne felejtse. Azonban, hogy ugyanez az Amerikában lakó magyarság Budapesten emeltessen szobrot Washingtonnak, teljesen indokolatlan fényűzés.

Meg akarják köszönni Amerikának a vendégszeretetet? Nem lehet itt vendégszeretetről szó, mert ők amerikai polgárok, hátán némelyikük nem szerezte is meg az amerikai polgárság oklevelét. Dolgoznak és a munkájukért eltartják őket. Ez nem vendégség, ez adás vétel és munkabérleti szerződés.

Van nekünk akárhány nagy emberünk, a kinek még nem áll szobra az ország fővárosában és van nekünk akárhány olyan szobrunk, hogy a nagy embereink emlékét nem dicsőíti, hanem sérti. Azokat le kell rombolni és a helyükbe újakat állítani.

Messze időkig nem leszünk abban a helyzetben, hogy idegen nagyságoknak szobrot emeljünk. Egyelőre nem is érezzük szükségét. Dicsőség Washingtonnak! de mi magyarok vagyunk.

* * *

67. és 48. Boszorkánytáncot jár ez a két szám mostan a politika mezején. Az újabb Bánffy-párt, amely a kibontott zászlókat

inmár széjjel is hordja az országban, rendezti ezt az új politikai mozgalmat e két szám körül. Mert számok nélkül a Bánffy politikai kátéja a legszélsőbb függetlenségi alap. Függetlenül akarja látni a gazdasági helyzetet, meg küliügyi állásunkat. Ezt pedig okosan és bölcsen akarja így. De olyan közösügyes országot, amely a Bánffy programjának megfelel, csak álmodni lehet, de találni aligha. Veszte lesz tehát ennek az új pártnak, hogy kétfelé kacsint és mind a két szerelmet elszalasztja. A politikának is vannak érzelmei. Mondják, hogy az igazi politikában a monogámia uralkodott mindig, amióta a világ áll.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését f. hó 3-án tartotta Latinovics Pál főispán elnöklete alatt.

Az ülés megkezdése előtt Latinovics Pál főispán szívélyes szavakban üdvözölte Mikosevits Kanut főügyészt, a bizottság új tagját, mire Mikosevits Kanut szép szavakban köszönetet mondott a főispán kitüntető figyelméért.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos a január havi közegészségügy állapotára vonatkozólag jelentette: hogy a vármegye területén az egészségügyi viszonyok elég kedvezők voltak s csak az ezen időszakban előforduló betegségek léptek fel 111 esetben 12 halálozással. Trachomában gyógykezeltetett 8.839 egyén, ebből 8.139 valódi, 700 gyanus.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentette, hogy miniszteri jóváhagyást nyert a kernyaja—morovicza—topolya közötti 32.660 km. utszakasznak 4.523 km. hosszban tervezett kiépítése s tavasszal már a munka megkezdhető. Az utépítésekre vonatkozó műszaki művelet elkészítésével a helyszini bejárás legközelebb a következő utszakaszokra nézve lesz megtartható: topolya—óbecsei közut bacsstopolyai vizjáratos szakasza, csávoly—katymári közut Borsódtól a katymári határig, a petroviczi állomáshoz vezető közut, a bacs-zsablya—titeli közut, Bács és

Bácsujfalu közötti szakasza és a pivnicza—verbászi közut egyes szakaszai; a torzszai Ferencz-esatornai hídól a községhezágig terjedő utszakasza.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató a közadók január havi állásáról jelentette: egyenes adóban befolyt 215,821 kor. 84 fill., hadmentességi díjban 4,244 kor. 70 fill., bélyeg- és jogilletékben 142,336 kor. 11 fill., fogyasztási és italadóban 66,450 kor. 38 fill., tanítói nyugdíjban 7,230 kor. 24 fill., betegápolási díjban 6,537 kor. 55 fillér.

Illy György törvényhatósági m. kir. főállatorvos jelentette: hogy az állatbetegségek közül előfordult veszettségi eset 4 községben, sertésorbáncz 2 községben, lépfene 2 községben, takonykór 2 községben; sertésvész 13 községben pusztított.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint Óbecse községben a polgári iskolák felszerelésének kiegészítése, az üresedésben levő tanszékek betöltése, valamint az iskolák megfelelő elhelyezése elodázhatlan szükséglet képez, habár a község súlyos anyagi viszonyai folytán a szükséges épület létesítésére előzőleg már 1905-ik évig haladékot nyert.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a felekezeti iskoláknál működő tanítók részére újabbán ismét 39 esetben folyósított államsegélyt.

A közigazgatási bizottság intézkedett a bodrogmonostorszegi iskola felépítése, a bajsai községi óvodának a községi iskolai alapról való segélyezése iránt, Zenta városát pedig utasította, hogy az iskolák tervbevett államosítása végett a kir. tanfelügyelővel lépjen érintkezésbe. Mélykut község utasított, hogy a szükségessé vált új tanítói állások szervezése iránt intézkedjék.

Ülést tartott ezenkívül a közig. bizottságnak a munkaadók és munkások közötti jogviszonyokat tárgyaló albizottsága, a gyámügyi felelősségi albizottság és a megyei pótdó egyéni kivetése elleni felszólamlások elintézése ügyében alakult küldöttség is.

Gazdasági irányú népoktatás.

(Befejező közlemény.)

A gazdasági irányú népoktatás oly annyira fontos, hogy most már kormányrendeletek s az új utasítások is kimerítően foglalkoznak e kérdéssel; mert a föld okszerű megművelésénél érdekelve van az egész nemzet, azért az őstermelők sorsa solidaris az egész nemzet sorsával. Innen van, hogy a nemzetgazdász az államot egy élőfához hasonlítja, melynek törzsét a nép egyeteme, ágait kulturális rétegei, de gyökereit a földmivelők képezik. Ha egészséges a gyökér, ha a földmives vagyonos és erkölcsös, akkor az állam is erős, éppen azért jogosult a mondás: akié a föld, azé az ország.

A szabadkai tanítói járáskör még 1894-ben tartott őszi közgyűlésén foglalkozott a gazdasági irányú népoktatás kérdésével s e sorok írójának a következő határozati javaslatát fogadta el: tekintve, hogy a valódi nagyipar — és virágzó kézműiparnak alapvetője a mezőgazdaság;

tekintve, hogy bár hazánk kiválólag földmivelő ország, mégis őstermelés dolgában az inkább iparúzó nyugati államok mögött hátrányban áll, aminek oka főleg őstermelőink alacsony fokozatú szakképzettsége; nemkülönben azon körülmény, hogy nálunk a tudomány vívmányai gazdasági téren nem vitetnek át a gyakorlatba;

tekintve, hogy hazánkban az okszerű gazdaság sarkalatos elvei még nem váltak közkinccsökké s nálunk sok helyütt még mindég more patrio féle gyakorlat s az áldatlan ugarrendszer divik;

tekintve, hogy az országra, a népzömére nézve csak a népies irányú, paedagogico-didaktikai gazdasági oktatás bir fontossággal és gyakorlati értékkel, már pedig ilyen irányú gazdasági népnevelésünk még nincsen;

tekintve, hogy az állampolgárok értelmi ereje, ismeretekben gazdag szakmiveltsége képezi az állam hatalmának legfőbb rugóját:

mondja ki a járáskör közgyűlése, hogy a népnevelésnél a gazdasági oktatás általánosítása égető szükséglet képez s kívánatos, hogy ezen oktatás az egész vonalon a leghatályosabb kifejezésre jusson.

Ebből folyólag, miután az elemi gazdasági oktatás pótolhatlan, s ez a földmivelő népnek életszükségletét képezi:

mondassék ki, hogy a népszerű gazdasági tudomány alkalmazása és a népeletbe való átvitel módjai közül az általános gazdasági népoktatás az ismétlődő iskolák átszervezésével mutatkozik a legalkalmasabbnak és ennél fogva az ismétlődő iskola átszervezése úgy történnék, ha például a népszerű gazdasági oktatás tüzetnék ki. Ehhez képest jövőben az elemi iskolák ismétlődő tanfolyamai úgy tekintendők, mint a földmivelő nép azon egyedüli kulturintézetei, melyekben a gazdasági oktatás a gyakorlattal párosulva eszközöndő s a melyekben a gazdaság sarkalatos elvei mellett a főszó a méhészetre, selyemtenyésztésre, a konyha- és gyümölcskertészet művelésére fektetnének.

Ez a határozati javaslat most már testet öltött s idők során a tanügyi kormány el is rendelte az általános

Férfi sorsa a nő.

Irta: Leander.

A „Bácsmegyei Napló” eredeti tárczája.

Szegény jó barátom haldoklásáról hozott hírt a táviró. Sürgősen hívtak a nagy beteghez, mert még egyszer utoljára látni akart. Hogyan tagadhatnók meg egy haldokló kívánságát, mikor tudjuk, mily jól esik az, ha utolsó kívánságunkat valaki teljesíti.

— Látni akartalak még egyszer — s rám emelte a nagy kinoktól megtört szemét. Ámbár kívánom a halált, de nehezen esne, ha veled nem foghatnék utoljára kezét. Még egy örökséget akarok rád hagyni: titkomat, az én életem titkát. Evvel tartozom neked, aki óva intettél attól a lépéstől, mely egész életemet oly szerencsétlenné tette. Ha rád halgatok, tán nem szenvedek annyit s nem kell megjárni vérző fejjel és szívvvel az élet keserves kálváriáját. Ez a kulcs felnyitja előtted íróasztalom fiókját, amelyben a naplóm találok. Kérlek, nagyon kérlek olvasd el.

Könnyeim szakadatlanul folytak s nagy keserűség fojtogatta szívemet, mikor láttam, mint tűnik el az élet színe barátom arcáról s mily keservesen vivja utolsó harcát a halállal.

Meghalt. Fényes szertartásos menet kísérte ki utolsó útjára s én még aznap a park hűvös árnyában olvasni kezdtem naplóját.

Mily rengeteg fájdalom ütött tanyát az ő szívében. Hatalmas rétegei a keserveknek, szenvedéseknek rakodtak le lelkében, a melyekben nem találtam a vigasztalódásnak csekélyke nyomait sem. Czime az egész műnek ez volt: Férfi sorsa a nő; de a melyet már akkor irhatott műve fölé, mikor a nagy betegség miatt utoljára fogta kezébe a tollat. Nehézkes, ügyetlen vonalak, mint a minő összetört és elrongyolódott volt már akkor a lelke.

... „Ahogy a fővárosból haza jöttem, ott találtam íróasztalomon egy levelet. Az ő írása volt. Vajjon mit akarhat?! Miért nincs ő maga itt mellettem? Jólehet sohasem gondoltam a tőle való elválásra, de még föltéptem a levelet, abban a pillanatban, mint egy átszakadt töltésen keresztül a hatalmasra nőtt folyó előnti az egész tájat, akként szakadt az én lelkembe is a gyanu, a kétség, a félelem s magam sem tudom minő kínzó érzelmek egész oceánja. Azt írta, hogy elhagy, mert oldalam mellett nem érzi magát boldognak, ne is tegyek kísérletet, hogy vissza

hivjam, mert ő inkább meghal, mintsem visszatérjen.

Hiába tanultam a könyvekből, hogy nagy veszély esetén el ne veszítsük lélekjelenlétünket, biz én elveszítettem az eszemet. Az első pillanatban alig akartam hinni annak, amit az imént olvastam: sorra szaladtam a termeket, bejártam a parkot, széttártam a bokrokat, mert, oh én együgyű, azt gondoltam, talán tréfál velem. Kiszaladtam az erdőbe a forrás tövébe, ahol két nefelejcsket tűzött a keblére, s bekiáltottam az erdőbe: Ida, Ida. Csak a rejtelmes visszhang felelt vissza: Ida, Ida.

Pedig mennyire szerettem ezt a nőt. Szerelemből vettem feleségemül, mert megtaláltam benne a nőiesség eszményképét: a szépséget és tisztaságot. És hogy az életet kellemessé és boldoggá tegyem, lelkem összes tehetségével vettem rá magam a munkára. Megcsodálták szorgalmamat és a siker nem is maradt el. A hivatalos ranglétrán folyton följebb emelkedtem s ime, mikor már oly sok ambíció előtt voltam az irigység tárgya, mikor már nagy vagyonom és fényes pozícióm volt az államnak szolgálatában, akkor hagyott el... egy komédiással, egy festővel, ki itt barangolt a tájon.

ismétlő iskoláknak gazdasági irányu átszervezését. Most már néhány tanyán már létezik gazdasági ismétlő iskola s kilátás van arra, hogy ezek száma évről-évre szaporodni fog.

Mivel pedig a tanyai iskolák nincsenek nem szerint elkülönítve, hanem azokba fiuk és leányok vegyesen járnak s mivel a leendő anyyák kiképzése a háztartásban, a konyhakertészetben éppoly fontos, mint a fiuk, a leendő földmivesek nevelése: újból is azt állítom, hogy tanyára éppen olyan alkalmasak a nőtanítók, mint a férfiak.

G.

Furcsaságok.

Megindult Budapesten tiz nappal ezelőtt egy új napilap. Az a címe: Előre! A németeknél, ha jól tudom Breslauban és Berlinben is van V o r w ä r t s című ujság. Hát el is kelnek az ilyen lapok, amelyeknek már a címében benne van irányuk és tanításuk. A mondó vagyok, hogy csodamód hátra vagyunk mi itten a vén Európában. És nem is épen a barbár részében e világ-résznek. Csinos kis gyűjteményt lehetne persze ezekből is összepréselni. Szemelvények Törökországból, ahol a magasrangú tisztek, ha nem teljes fizetést kapnak, visszatartják a legénység zsoldját; ahol ha a postahivatalnál nem kérsz nyugtát arról, hogy a sürgönyöd árát lefizetted, a sürgönyöd ott marad eltemetve a táviró hivatalnok iróasztalában.

Átlépvé a Kazán szoroson a hatalmas Russzia maga élő anachronizmus. A pretórianus császárok hirhedt konskripció soha nem remélt másodvirágzásra jutottak itt. Ha mélyen szemedre huzod a sapkád és egy félóránál tovább sétálsz a Névaparton: a fotografiád minden titkos rendőr albumát disziti. Ha pedig valamelyik barátod oly gyöngéd, hogy megküld valamely újabb londoni orosz tárgyú könyvet, (többnyire Londonban jelennek meg az ilyenek a szigoru

cenzura miatt) a csomagot kibontják és jó magad levegőváltásra mégy kelet felé.

Magyarország, ahol az jut hivatalhoz, akinek gazdag rokona van és nem az, aki érdemes; Olaszország az ő titkos camorrájával, szicíliai vérbosszuságával és kenyérforradalmaival; Spanyolország az ő burkolt vallási kényuralmával és bikaviadalaival; Francziország párbajmániájával és egyenruhálványozásával; mindez nem élő anachronizmus és merő középkor-e? A főrendiházak, a császári és királyi állások és azok öröklése, a messalianceok, a rendjelek, czimek és czimerek viselése és adományozása, felekezeti türelmetlenség, az állig való fegyverkezés, némely szerzetesrendek és számtalan törvény: középkor.

Nem a rabszolgaság korára emlékeztet-e az a meghívó, amelyet a mecklenburgi parlament összehívására adott ki mostanában Frigyes Vilmos?

»Mi, Frigyes Vilmos, Isten kegyelméből való nagyherceg stb. kegyelemben adjuk tudtotokra elhatározásunkat, amelynek értelmében Sternbergben országgyűlés tartandó. Kegyelmesen megparancsoljuk hát, legyetek korán Sternbergben és a szabályszerű tisztelgés után várjátok holnap előterjesztéseimet. Megtiltom, hogy a gyűlés befejezése előtt eltávozzatok. De minden körülmények között úgy viselkedjétek, mint engedelmes alattvalóim, kiknek kötelessége tiszteletben tartani, amit megszavaztok és határoztok. Ez az én kegyelmes akaratom.«

Ez a meghívó okmány. De nemcsak közjogi okmány, hanem kulturtörténelmi is. Dokumentuma, hogy az emberek még 1903-ban is mennyire elmaradtak. Hát a szabadság egyenlőség, testvériség mindig a jövő század regénye lesz? És úgy járunk vele, mint a halál a vén asszonnyal? Kicsiny az a parlament, de nagy a blamáza. Vagy egyáltalán parlament-e az, amelylyel így lehet beszélni?

Bár van ebben némi operettszerű is Mert egy kicsiny fejedelmecske szólott itt úgy, mint a minden oroszok czárja. De már abban, hogy II. Vilmos a hatalmas német

imperátor a Bilse hadnagy esete miatt szigorú hangon szól a tisztekre, hogy:

— Nem szeretem, ha irkálással foglalkoztok! — ez már oly cenzura a lelkek fölött, ami ellen fel kell lázadnia az önérzetnek.

De nem lázad föl. Csodálatosan hátra vagyunk mi itt a vén Európában.

Lancelot.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy miniszter Császár Ferencz hódsághi járásbirósági díjnokot a hódsághi járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **A zombori „városi párt.”** A zombori törvényhatósági bizottság kebelében új párt alakult, a mely február 3-án tartotta megalakuló ülését. A párt célja a politika kizárásával a város érdekeinek támogatása és a magyar szellem fejlesztése. Az új párt elnökévé Széchenyi József v. orsz. képviselő, alelnökévé dr. Falcione Sándor és Kozma László választották meg.

— **A Duna—Tisza csatorna** kérdésének mielőbbi megoldása tárgyában pénteken nagy küldöttség tisztelt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél, amelynek tagjai között volt dr. Biró Károly polgármesterünk is. A deputáció, amelynek soraiban Pest- és Csongrád megye gazdanépe is nagyszámmal volt képviselve, a Fiume-szállodában gyülekezett, ahol Koltor László főmérnök előadta, hogy a szóban forgó csatorna tervét már régebben a kereskedelmi miniszter elé terjesztette s a terv szerint a csatorna Budapestről indulna ki s Dömsödnél elágazva Csongrádnál és Szeged fölött torkollanék a Tiszába. A terv szerint a csatorna nemcsak közlekedési eszközüül szolgálna, de öntözésre és óriási nagyfoku villamoserő előállítására is be volna rendezve. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter kifejtette, hogy az olcsó közlekedés előkelő szerepet játszik az állam gazdasági életében s a tervezett csatorna létesítésének kérdése is ezzel a szempontta

Sokszor elfogott a mérhetlen düh, hogy képes lettem volna izenkint tépni szét azt a csalfa szívet, amely annyira meggyalázta emberi méltóságomat, máskor meg sirva tudtam volna eléje térdelni, hogy jöjjön vissza, mindent megbocsátok neki, csak szeressen újra.

Felkavart vérem lassan csillapodni kezdett. Voltak szinte pillanataim, mikor metsző hidegséggel láttam át helyzetemnek siralmas voltát. Elhatároztam magamban s akaratom egész energiájával tettem föl: el fogom felejteni.

Oh, diadimas férfiakarat! Minő nagy csatákat vívtál már és minő nagy győzelmeket arattál! Eltépni a szerelemnek rózsalánczait, kiirtani a szívből a nő arcját, talán nem is lesz olyan nagy munka. Vakon biztam az akaratomban.

Rövid idő múlva hosszú külföldi utra indultam. A Jungfrau és a Finsterchorn hómezőire kapaszkodtam föl, néztem a lavinák borzasztó zuhanását, a Niagara rettentő zuhogását hallgattam; bejártam a kelet pálmálgeteit; ott merengtem az egyiptomi sphynxek előtt, melyeket asszonyfejjel, női kebelrel és állattesttel, tigriskarmokkal ruházott fel a görög hitélet költészete. Ott állt ez a

kőből való szörny némán és mozdulatlanul a sivatagon, mereven, hidegen nézve bele a végtelenségbe.

Egyszerre csak rémülve vettem észre magamon, hogy azt az asszonyt felejteni nem tudom. A pálmálgetek aljából, a sivatagos, tüzes atmoszférából, a tenger kék habjából csak az ő két szeme csillog felém avval az élénkséggel, mely engem már akkor megéjtett, ahogy először megismertem.

Mikor azután testben és lélekben halálig kifáradva, összetörve hazavánszorogtam, szomorú rezignációval vallottam be, hogy ő a győztes s én a legyőzött fél vagyok.

Biztam az időbe, mely jótékony balzsammal gyógyítja a szív sebeit. A máskor oly sebes szárnyalással siető idő mintha csak megállt volna a fejem fölött. Türelmetlen kezdett lenni a helyzetem. A méreg már nemcsak a szívemet marta, hanem terjedt-egész testemben, fel a fejem felé; idegeim ellankadtak, sokszor napokig ültem mozdulatlanul, mint aki a világra nézve már meghalt. Férfikorom kezdetén álltam s már oly unott, oly nyomoruságos volt rámnézve az élet. Nem érdekelt az emberiség nagy kérdései közül egy sem; a politika, amely oly

szép állásra emelt föl, rám nézve közömbös volt; új alakok nőttek fel mellettem a közélet mezején, fejök körül a dicsőség glóriájával s én nem láttam meg őket; urrá lett felettem az apáthia, melynek hideg hullámai-ban annyi élet boldogsága oltódik ki; csak az én fájdalomamat nem tudta megölni.

Emlékszem jól, hogy egy verőfényes májusi reggel kün sétáltam a parkban; milliónyi ékes szirmu virág lehelte a légbé illatát; a bokor mélyén madár csicsergett s a fák hal-kan zizegtek. A fűszálak hegyén harmat csillogott, mint a gyémánt. Leültem egy mohás padra s ime az uton keresztül a hangyák sorát vettem észre; a parányi állatok-kák végtelen türelemmel tették meg a nekik sok méteröldnyi utat, az egyik fától a másikig. Egy a kezem fejére került s én néztem, néztem, mennyi energiával törtet az a piczi jószág az ő rendeltetése felé. Szorgalommal gyűjti télire az eleségét, anélkül, hogy valaha kifáradna.

Egyenesen a könyvtári szobámba tértem be. Elővettem a már rég nem bojgatott könyveket s abban a nagy csendben, mely a muzsák honában honol, a tudományok buzgó művelése közben sok édes perczelet éltem. A hangyák világából lassankint emel-

van kapcsolatban. A Duna—Tisza csatornához már a kereskedelmi minisztérium régóta készíti a terveket és sajnálattal látta, most mikor a minisztérium élére került, hogy a tervek még mindig nem jutottak el a megvalósíthatás stádiumáig. Most kapta aztán az itt szóban forgó Koltor-féle tervet s így két planum fekszik az asztalán a Koltor főmérnöké és a miniszterium illetékes osztályáé. A tervek elbírálásánál az is eldöntendő lesz, vajon az állam itt privát társaságot részesíthet-e támogatásban, mivel előre látható, hogy ha a csatornát egy privát társaság építteti és előbb-utóbb állami támogatást kér. Hogy hogyan fog dönteni, azt ma még nem tudhatja, de rajta lesz, hogy a kérdés minél előbb megnyugtató megoldást nyerjen. Ezt teljes jóakarattal fogja siettetni. A küldöttség zajos éljenzéssel fogadta a miniszter választát.

— **Csendőrség Baja város belterületén.** Bajai levelezőnk írja: A törvényhatósági joggal felruházott városok oly féltve őrzött autonómiájának egy részéről önként mondott le még az ősszel a bajai törvényhatósági bizottság, midőn tarthatatlan közrendészeti viszonyainak szanálására, a csendőrség behozatala iránt irt föl a m. kir. belügyminiszterhez. Tette ezt a bajai közgyűlés pedig egyhangulag azért, mert saját budgetje keretében nehezen tudta volna realizálni a rendőrségnek ezen oldalról sürgetett létszám-szaporítását. A miniszter a város óhaját — hir szerint — teljesítette és ez a miniszteri leirat képezi egyetlen tárgyát a f. hó 8-iki bajai közgyűlésnek. A csendőrség behozatala városszerte megnyugvást kelt, csak az ellenzék elégtelnen az autonómián esett esorba miatt.

— **Az iparkiallítás előkészítése.** A legközelebbi napokban megkezdődnek a komoly előkészületek az 1905. évben rendezendő ipari és mezőgazdasági kiállításra. Az előkészítő bizottság f. hó 9-én kedden délután tartja első ülését dr. Biró Károly polgármester elnöke alatt.

kedtem följebb-följebb, minden természeti jelenséget szorgosan megvizsgálva, minden titok után kutatva, minden kérdést megoldva.

Azt vettem észre, hogy fennbolyongok a syriusok és a naprendszerrendszerek birodalmában, az ég végtelenségében hömpölygő óriás testek között. Különös teoriákra bukantam ezen a széles nagy uton s minél bizarrabbak voltak, annál inkább tetszetek.

Mintha csak kést döftek volna szívembe, mikor a fényes csillagok közt egy még fényesebb csillagpárra akadtam . . . az ő két szemére. Könyveimet becsaptam, a toll kihullott kezemből, egészen megtört a lelkem. Ahogy az eget elborítják a fekete nagy felhők, úgy borult el az én lelkem is. Lelki nyavalyámhoz testi kór is járult. Az életerő mindinkább fogy bennem s érzem, hogy nem sokáig viszem. A sirnak hideg lehelete csap felém s sokszor álmodom, hogy meg vagyok halva, kiterítve a koporsóban. Végtelen elhagyatottságomban, betegségem nagy kínjaiban csak az az egy vigasztal, hogy ott lenn a föld alatt megtalálom a nyugtomat. Oda csak nem tud elhatni annak az asszonynak csillogó tekintete, akit még most is oly nagyon, oly igazán szeretek . . . !

— **Előljárátság-választás.** Holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a helybeli izr. hitközségnél az előljárátság-választás.

— **A bácskai szociálizmus.** Az ómoraviczai öntudatos munkások vasárnap, február hó 14-én délután 3 órakor a piacz-téren nyilvános népgyűlést tartanak a következő napirenddel: 1. Az egyesülési és gyülekezési jog. 2. Az általános választói jog. 3. Mit akar a szociáldemokrácia? 4. A sajtó. 5. Községi közigazgatás. — A bajai munkások február hó 21-én délután 3 órakor népgyűlést tartanak a következő napirenddel: Az egyesülési és gyülekezési jog. — Sztanisics községben február 14-én népgyűlés lesz a következő napirenddel: Mit akar a szociáldemokrácia?

— **Nők torna köre Szabadkán.** A női torna kör, a mely alakuló ülését f. hó 7-én d. u. 8 órára tüzte ugyan ki, de fel háromkor tartja a központi elemi iskola torna csarnokában. Az érdeklődők ezúton is meghivatnak.

— **Az építési bizottság ülése.** Az építési bizottság ma délelőtt J. ó Aurél h. főjegyző elnöke alatt ülést tartott. A bizottság a következő építési munkálatokra adott engedélyt: Garay Mátyásnak II. kör, Zentai-ut 26. sz. alatt földszintes lakóházra, Tonkovits Jánosnak Palics—Kistompa 627. sz. alatt lakóházra, dr. Vecsey Samunak I. kör, Bercsényi-utca 72. szám alatt toldalék-épületre és Kálnay Somának VI. kör, Kovács-utca 141. szám alatt toldalék-épületre.

— **Az ipartestületi dalárda estélye.** Már is nagy érdeklődés mutatkozik az ipartestületi dalárda által f. hó 14-én rendezendő bohóczestély iránt. Különösen a tréfás állathangverseny programja fokozza a kíváncsiságot a szórakoztató estély irányában. A dalárda nagy ambícióval készül a produkcióra Wahl Alajos zenedei tanár vezetése alatt.

— **Uj iparengedélyek.** A rendőrkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság a következő újabb iparengedélyeket adta ki: Tápay Zsigmond I. kör, 386., gép- és műlakatos és villanyszerelő. — Heiduska Mariska VII. kör, 68., női kalapkészítő. — Kaity Dezső IV. kör, 14., asztalos. — Czolner István V. kör, 558., kosárfonó. — Lengyel István I. kör, 214., kovács és gépjavitó. — Hoffmann Lajos Károly I. kör, 246., sütő. — Fraunhoffer Mihály V. kör, 395., mészáros és hentes. — Grósz Ernő VI. kör, 98., mészáros. — Dér János VI. kör, 199., csizmadia. — özv. Glasz Fülöpné Pukecz Rozália III. kör, 798., hideg- és meleg étel előállítás. — Varga Horgosi Lukács I. kör, 69., hideg- és meleg étel előállítás. — Krausz Anna Kohn Sándorné VII. kör, 79., ludkereskedő.

— **Mulatság Bácskulán.** A „kulai dalárda“ 1904. évi február 15-én (hushagyó hétfőn) saját pénztára javára a Gerber-féle vendéglő helyiségében álarczos, jelmezes, bohókás farsangi estélyt rendez, melynek kezdete este fél 9 órakor. Belépti-díj személyenként 2 kor.

— **Gyilkosság szerelemföltésből.** F. hó 2-án Zomborban egy vig táncmulatságnak a halál lett a befejezője. Tanczer József szabómester házimulatságot rendezett lakásán, melyen vígan mulatoztak a vendégek reggeli 5 óráig. A mulatók között volt a házigazda János nevű fia és annak jó barátja, Dvoracsek Henrik szabólegény. A két legény egy lányt

szeretett, és akit mindketten hazaakartak kíséreni. Dvoracsek csatlakozott is hozzá, amit Tanczer János észrevett s Dvoracseket elrántotta a leány oldala mellől és kirántva kését, fenyegetőzve kiáltott: „Ha még nem lett valaki ma megszurva, majd lesz mindjárt.“ Erre Dvoracsek kirántotta magát Tanczer kezéből, pár lépést tett hátra, majd hirtelen megkapta Tanczert és úgy meglökte, hogy az elesett. Hogy e pillanatban mi történt, azt még homály fedi, mert a földön fekvő Tanczer hasán egy vérző sebbel holtan feküdt már ott. Minden valószínűség szerint Dvoracsek is kést rántott, amit a körülállók a sötétben nem láttak és azzal oly erősen szurta meg ellenfelét, hogy az rövid vivódás után ott a tett színhelyén lehelte ki lelkét. A gyilkos szabólegény a tett elkövetése után elmenekült s a rendőrök reggel lakásán tartóztatták le. A gyilkost átadták a kir. ügyészségnek.

— **Tűz a bálteremben.** A zombori Vadászklub emeleti termében f. hó 1-én, közvetlenül a nőegyleti bál megkezdése előtt tűz keletkezett, a padozat alatti egyik gerenda fogott tüzet. A gerenda a padló alatt lassan tovább égett s a tűzoltók csak arra törekedtek miszerint folytonos locsolással megakadályozzák a tűznek kiterjedését ami hamar véget vetett volna a szép mulatságnak. A gerendázat szakadatlan égett a mulatság alatt, de kitörnie a tűznek nem lehetett. A tűzország egész éjjel muzsikaszó mellett oltogatta a fel-felbukkanó zsarátnokot s csak reggel, midőn a vendégek már eltávoztak, tépték fel a padozatot és teljesen lokalizálták a tüzet. A Vadászklubban ez már a második tüzeset, mert pár év előtt szintén a nőegyleti bál alkalmával volt ily kalamitás.

— **Baleset.** Kürtösi Antal az „Otthon“ kávéház házi szolgálója a pinczéből feljövet megesuszott a lépcsőkön és egy törött üveg darabra esett, a mely lábszárába hatolva egy 10 cm-éteres seb keletkezett. A súlyos sebet a mentők költötték be.

— **Tombola.** Holnap Vasárnap este tombolaestély lesz Spitzer Ignátz Batthyányi utcza vendéglőhelyiségében. A szép és értékes nyeresemény tárgyak egész nap a vendéglőhelyiségben láthatók. Az estélyen cigány zene szórakoztatja a közönséget.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Horvát Imréné Suics Lucza 95 év, Vukmamor Simokov Lázárné 30 év, Béné György 8 hó, Bacslia Oliva 4 év, Vukov András 63 év. Házasságok: Dulics Tamás Bacslia Ilonával, Szébenyi Antal Faragó Katalinnal, Kuluncsics Lázár Mamusits Luczával, Mamusics János Lebovics Johannával, Vojnics József Gabrics Juliával, Perjesz Kálmán Pap Máriával, Futó János Csajkás Katalinnal, Vincze Antal Szabó Rozával. Született 9. 4 fiu, 5 lány.

Az üzleti tisztesség.

Ámbátor az üzleti tisztesség nem a lovasági szabályai szerint szabályoztatik, azért elvitázhatlan dolog, hogy az üzleti tisztesség mégis csak valami. Az üzleti tisztességnek igen sok válfaját különböztethetjük meg. Nevezetesen bel és külső üzleti tisztesség. Előbbiek belül a boltban, utóbbiak kívül a külső üzletben dicsőségére válnak a cégnek, legyen az bár fűszer, bor, sör, rövid,

diszmű vagy akarmely bransban működő. Aztán az üzleti tisztesség a szó nemes értelmében nem is abban nyilvánul meg, hogy annak a vevőnek a rendesnél 50—60 koronánál magasabb ár ne mondassék, hanem, hogy rossz szó, vagy megjegyzés ne tétessék a konkurrens embertársra nézve. Ez igazán nagyon csunya dolog. Mikor egyik botos ócsárolja a másikat, vagy ha azt nem is, hát a portékáját . . .

De gyerünk egygyel beljebb . . . Mert tulajdonképen itten Elemér urról léssen szó, a Jakoby és Steinthal cég egyetlen fiáról, ki a felsőbb kereskedelmiben érettnék nyilvánítván, édes apjának üzletébe került vala, hogy a fáradságos tanulás után méltó nyugodalmat találhasson a »Fekete sólyom«-hoz czimzett rőfös nagykereskedésben.

Elemér ur tehát belépett a »Fekete sólyomba.« Könnyen élte be magát a főnöki pozícióba. Egész nap sétált, ujságot olvasott és folyton cigarettázott. Nagyon tetszett neki ez a semmittevés. Nagyon természetes. Egy főnök fia csak nem mozoghat benn a pulpitusnál szolgálatot teendő a cég hű kunsaftjainak. Ur az csak ur. Még a boltban is az.

Sokszor azonban az öreg Jakoby elővette fiát: Elemér urat és szóbelileg avatta be az üzleti titkokba. Főként kézzelfoghatóvá tette neki, hogy mi az üzleti tisztesség.

— Nézd fiam! Éppen tegnap történt. Egyik vidéki vevőm tévedésből ezer koronával többet fizetett. Mit tennél ilyenkor, mint tisztességes kereskedő?

Elemér ur minden gondolkodás nélkül szólt.

— Visszaadnám a kunsaftnak a tévedésből fizetett ezer korona többletet. Helyes? — kérde Elemér.

— Nem! — szólt az apa.

— Hogy-hogy? Hát te mit tettél apám avval az ezer koronával?

— Ötszáz koronát a társamnak adtam belőle! Ez az üzleti tisztesség!

(H—g.)

Hittérítés a kávéházban.

Az eset, amelyet megirunk, itt nem új, mert már két nap óta beszélnek róla. Miután az eset aktuális, mi is elmondjuk.

A kávéházban nagyobb társaságban folyt a disputa a zsidó hitközség szigorú adófel-szólamlási bizottságáról. A zugolódok között volt K. úr is, ő is erősítette, hogy felekezeti nélküli lesz.

— Uram! — szólalt meg ünnepélyesen H. egy ott ülő nagybirtokos — ha önt oly gyöngé kötelék fűzi a mi vallásunkhoz, hogy azért a kis adóemelésért hajlandó otthagyni: hát akkor csak örvendünk, ha otthagya. Én hajlandó vagyok a gyémántgyűrűmet Önnek ajándékozni, ha szavának áll.

Ezzel levette az ujjáról a hatalmas gyémántgyűrűt, családi ereklyéjét, amelyet hozzáértők 3000 koronára becsültek és K. J.

felé nyujtotta. Ennek se kellett több. Már ugyis régebb idő óta foglalkozott a felekezeti nélküli gondolatával és belement az ajánlatba.

— Itt a kezem! És itt az ujjam!

K. kiszámította, hogy nemcsak a gyűrű értékét kapja, hanem a gyűrű értékesítése esetére minimalis évi 180 korona kamatra számíthat. És miután a felekezeti nélküliek átlag hetven évig élnek, a kamatok 13,600 koronára rugnak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy 35 éven át nem kell majd adót fizetnie, évi 50 koronával számítva, ez 1750 koronát tesz. Igaz, hogy ki lépése daczára a törvény értelmében még öt évig köteles hitközségi adóját fizetni, de ezt az összeget ha nem lépne ki, akkor is megfizetné. Tehát kamatos kamatok nélkül:

NYERESÉG.		VESZTESÉG.	
A gyűrű értéke . . .	3000	Vallás . . .	00000
Kamatok . . .	13600	Egyenleg . . .	18350
Megtakarít . . .	1750		
	18350		18350

Eszerint nyereség 18350

Mindennek daczára most a késő esteli órákban értesülünk, hogy a földbirtokos feloldotta szava alól K. urat, az pedig visszaadta előzetesen a vesztegető gyűrűt, — és így most tovább forog a világ, érintetlen maradt a vallás is, meg a gyűrű is.

TÖRVÉNYKEZÉS

Rálőtt a nagybátyjára.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Borics Péter madarasi lakos Borics Antal nevű nagybátyjának egy pulykáját megfojtotta, a mi miatt a nagybácsi engesztelhetetlen haragra gyulladt és július 11-én ráesett az unokaöcsésére, hogy lelője. Borics Péter erről tudomást szerzett és ő is revolvert vett magához. A gyűlölködő rokon az országuton egy kereszt mögé bujt, a mit a másik észrevevén, futásnak eredt és midőn az utána iramodó ellenfele veszedelmes közelségétől futás közben visszafordulva meggyőződött, elsütötte revolverét, amely vállon találta Borics Antalt, a ki a kapott seb következtében 30 napig feküdt.

A kir. törvényszék szándékos emberölés kísérletének büntette miatt helyezte vád alá Borics Pétert, a ki ma állott az esküdtszék előtt.

Az esküdtszék elnöke dr. Polgár József volt. A vádhatóságot dr. Aczél Imre képviselte. Vádlott védőjeként: dr. Békffy Gyula ügyvéd szerepelt.

Esküdtekül kisorsoltattak: Illés Antal, Krauser Károly, Révfy Zoltán, Lyubibraticz Kelemen, Rádics János dr. Purgly Sándor, Gyelmis Gerő, Bittermann József, dr. Taussig Izsó, Kunetz Mór, Sztojkovits Dusán, Rukavina Ernő, póttag: Tipka Antal.

Az esküdtek verdiktjükben a jogos önvé-

delem fenforgását megállapítván, vádlottat nem bűnösnek nyilvánították, minek folytán a kir. törvényszék is felmentő ítéletet hozott.

A jogvédő védelme.

Dr. Salánky József törvényszéki bíró elnöke alatt a szabadkai kir. törvényszék büntető felebbezési tanácsa ma egy adott esetben olyan ítéletet hozott, amely közmegeledést fog kelteni, különösen ügyvédi körökben. Az ügyvédi szólásszabadságról van ugyanis szó, amelyet kétségbe vont egy topolyai ügyvéd, aki dr. Frank Károlyt feljelentette becsületsértés vétsége miatt, mert egy polgári perben aggályosnak nevezte az ügyvédet, az állítva róla, hogy egy okirattal egy részeg paraszttal iratott aia. A kir. törvényszék dr. Frank Károlyt felmentette azzal az indokkal, hogy ő mint ügyvéd ügyvédi ténykedésében az ügyfél utasítása folytán mondotta. Mindenesetre ez az igazság, mert kuczokba lehetne dobni az ügyvédi szólásszabadságot, ha az ügyfelek vagy a tanu urak az ilyenbe is belekapaszkodhatnának.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék által a jövő hétre főtárgyalásokra kitűzött ügyek a következők:

Február hó 8-án. Temesvári Sándor és társa — gondatlanságból okozott súlyos testi sértés. Csőke Illés és társai — hatóság elleni erőszak. Tóth István — hatóság elleni erőszak.

Február hó 10-én. Nagy Menyhért — erőszakos nemi közönség. Marczinkó András — súlyos testi sértés. Kolompár Mihály — lopás.

Február hó 12-én. Kovács Sándor és társai — lopás. Stojkov Milán — közokirat hamisítás. Kabos Ármin és társai — rágalmazás. Bolvári Czeccilia — lopás. Palatinus István — lopás.

FARSANG.

Az izr. Nőegylet estélye. Az izr. nőegylet vigalmi bizottsága ma délelőtt ülést tartott a melyen jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Áldor Juliska úrnőnek, Csiszér Kálmán és Németh Ignác uraknak közreműködésükért, egyuttal a most megnevezetteknek, valamint az alábbi felülfizetőknek ez uton is köszönetet mond. Elszámoltatott az estélynek jövedelme is a mely a következő: Báll jegyekből befolyt 1120 kor.; felülfizetésekből 601 kor., összesen 1721 kor., ebből levonva 621 kor. kiadást. fenmarad tiszta jövedelemként 1100 korona. Felülfizetésekből következő összegek folytak be: Hartmann Rafealné 22 kor., Kunetz Albertné, Hasi Kálmán és zenekara 20—20 kor., Schmausz Endre, Piu-kovich József 16—16 kor., Kohn Mórné, Dr. Billitz Hugóné, Közgazdasági Bank 12—12 kor., Zinner (Bécs), Schaffner Adolfné, Kramer Antalné, Dr. Milkó Izidorné, Szőke Bertalanné.

Spitzer Ignác VENDÉGLŐ HELYSÉGÉBEN
f. hó 7-én vasárnap
nagy tombola és halestély.

Bathyányi-u. (Gőzfürdővel szemben) levő ujonan épült házában berendezett

Kitűnő ételkről és italokról gondoskodom.

Tombola kezdete szini előadás után.

A gyönyörű tombola tárgyak Sugár Béla kirakatában láthatók.

Conen Vilmosné, Freudenberg Zsigmondné, Jakab Dezső (Budapest), Dr. Vécsei Samuné, Halbrohr Adolfné, Erdélyi D. és Társa, Geiger A. Mórné, Taussig Vilmosné, Mamuzsich Lázárné, Krausz Lajos, Dr. Kriszhaber Gyula, Dr. Majoros Adolf, Dr. Schäffer Adorján, Tumbász Lázár, Dr. Geréb Mihály, Kunetz Ignáczné, Kunetz Endre 10—10 kor., Löbl Salamonné, Dr. Schäffer Mórné, Dr. Sztojkovics, Dr. Sántha György 8—8 kor., Weitzenfeld Salamonné, öz. Geiger Adolfné, Milkó Henrik, Dr. Manojlovits Vladiszlávné, Kriszhaber Jenő, Sztojkovics Dusán, Dr. Flatt Viktorné, öz. Vojnics Lákácsné Szemző Jozefa, Kunetz Testvérek 6—6 kor., Lövy M. L.-né, Beck Hugóné, Klein Henrikné, Guttman Lajosné, Lövy Oszkár, Dr. Török Árminné, Wittmann Károly, öz. Milkó Salamonné (Szeged), öz. Váli Béláné, Rádics Jánosné, Lövy Ferenczné 5—5 kor., öz. Billitz Jakabné, Dr. Dömötör Miksáné, öz. Löwentrutt Józsefné, Dr. Klein Adolfné, öz. Weisz Jakabné, Dr. Gruber Károlyné, Dr. Gruber Károly, Stöszler Zsófia, Weinhut Adolfné, L. W. öz. Szárits Kálmáné, Versendi Gyula 4—4 kor., Dr. Vécsei Emilné 3 kor., Dr. Barta Antalné, Dr. Kráhl Lipótné, Haidl Nándorné, Dr. Dominus Simonné, Reiner Lajosné, Pirnitzer Vilmosné, Deutsch Zsigmondné, öz. Milkó Mórné, Lányi Mórné, Hahn Lajosné, dr. Blau Gézáné, Schaumburg Gyula, Grünbaum Lipót, Sugár Manóné, dr. Weszely Ödönné Balajthy Ilona, Krausz és Fischer, Krausz József (Szeged), N. N., Regényi Lajosné, Mohácsékné, dr. Dembitz Lajosné, dr. Farnek Lászlóné, dr. Petrovits Jánosné, Geiger Salamon, dr. Blau Lajos, Bezeredy István, dr. Friesné, dr. Weitzenfeld Félix 2—2 korona. Baumhorn Hermanné, dr. Kertész Sándorné, Krecsmayerné 1—1 korona. Összesen 601 korona.

A fűszer- és kiskereskedők bálján a következő felülfizetések folytak be: N.-Kikindai gőzmalom r.-t. N.-Kikinda 10 kor., Kollár Ferencz és tsa Budapest 10 kor., Klein Géza 10 kor., Lányi Mór 8 kor., Törley József Budapest, Glasner Miksa Budapest, Vetró János, Dr. Mukits Simon, Sztojkovits Dusán 5—5 kor., Neumann és Rosenbaum Budapest, Kunetz Ignáczné, Drenkovits János, Dr. Blau Géza, Brummer Gyula Léderer és Kohn Bécs, 4—4 kor., Rieger Mihály, Décei Lipót, Franck Herik fiai Linz 3—3 kor., Cselikovits testvérek Ujvidék, Schmigt L. Győr, Dr. Blau Lajos, Balogh József, Dr. Flatt Victor, Sugár Béla, Koch Sándor, Galamb József, Versendi Gyula, Nojcsék Géza, Káldory Soma Szeged, Dr. Gruber Károly, Dr. Barta Antal, Beck Manó, Krausz és Fischer 2—2 kor., Gyurgyevits Szavetta, Székely Andor, Janovits N. Ifj. Klein Géza, Meznerits Albert, Chitz és Meller Prága 1—1 kor.

LEGUJABB.

Pitreich expozéja.

Hétfőn tartja Pitreich expozéját, mely elé nagy várakozással néznek. Ma Pitreich kiosztotta a magyar delegáció tagjai között az osztrák delegációban megtartott beszédének hiteles magyar fordítását. Ezzel beütött a bomba. S az újabb obstrukció.

A katonai nevelés.

Az 1904. évi katonai költségvetésbe a magyar katonai iskolákra vonatkozólag a következő átalakítások vannak tervbe véve: A kassai főreáliskola kibővítése, részben Kis-Martonra való áthelyezése és Erdélyben egy új katonai reáliskola létesítése.

Orosz-Japán háború.

Ma küldték el az orosz ultimátumot a tokiói orosz követnek. Az ultimátumnak átadása után a háború multhatatlanul kitör.

Delegáció.

Ma délelőtt 10 órakor tartotta a magyar delegáció hadi tengerészeti albizottsága ülését. A tengerészeti költségvetés előadója: Teleki Sándor gróf rámutat, hogy a költségvetés mindig szaporodott, de négy év óta csökken. Rosenberg Gyula javasolja, hogy a költségvetésnek a hadügyi szállításra vonatkozó részét a magyar érdekek tekintetbevételével reformálni kell. Wilczek Frigyes gróf a tárgyalás sorrendjére tesz indítványt. Kubinyi Géza csatlakozik Rosenberg javaslatához. Okolicsányi László részletesen bírálja a költségvetést, melyet nem fogad el.

A bizottság elhatározza, hogy e költségvetést elfogadja az általános tárgyalás és a részletes vita alapjául.

Wilczek és Kubinyi hozzászólása után Spaun báró fellett a felszólalóknak.

Szerkesztői üzenetek.

K. S. Nagysád egy a sablontól elütő meghívószöveget kér tőlünk. Épen ma akadt a kezünkbe egy ügyes pesti piknik meghívó. Annak a nyomán megcsinálhatja az idő és hely változtatásával az ön meghívóját:

Budapest, 1904. február.

E hó tizennyolcadikán

Össze jövünk egy pár tourra,
Tizenöten leszünk lányok
S számítunk vagy nyolczvan úrra.

A fényes heczes s vacsorának
Hat korona csak az ára,
Bizton elvárjuk hát Önt is
De pontosan tíz órára.

Étkezésen s tánczon kívül
Meglépetés is lesz bőven,
Frakkban lesz ott minden ifju
S minden lányka — dominőben...

Egy szó mint száz, — ugy-e eljön
A Hótel continentálba
... Feleletét anzikezkártyán
Holnapután bizton várja:

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cégétől.)

1904. február 1-éről.

A mai vásárra összesen 9592 darab sertés volt bejelentve, felhajtott azonban 5380 német-lengyel és 3509 magyar sertés.

Az üzlet menete valamivel élénkebb volt. Kilonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül:

Első prima magyar sertés	110—112 fill
kivételesen	113 fill.
Közép és öreg sertés	104—108 „
Könnyű- és szedett sertés.	98—102 „
Német-lengyel és erdélyi sertés	70—86 „

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Február 3. —

Ma elkelt 18.000 mm. buza változatlan áron.

Rozs, zab, tengeri, árpa nyugodt.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet üzletlen volt és az árak teljesen változatlanok maradtak.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	784—785	785—86
Buza okt.	767—766	767—68
Buza apr. 1904	—	—
Rozs októberre	655—649	653—54
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	649—50
Zab apr.-re	550—549	—
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	529—528	527—28
Repee	—	—
repee aug.	11.30—11.40	548—49

Kérjük a czégre ügyelni!

Legnagyobb választék

kész férfi és gyermek ruhákban

Földes Samu és Trsánál

Szabadkán

Főtér, Vermes palota.

Legolccsobb árak az őszi idenyre.

Őszi gyermek öltöny ... 6 kor.
Őszi gyermek felöltő vagy téli kabát ... 9 kor.
Őszi férfi öltöny ... 17 kor.
Őszi férfi felöltő, téli kabát vagy Vlszter ... 19 kor.
Őszi uadrág, szövet ... 6 kor.
vagy Kamgarnból, minden szín- és nagyságban. jó minőségű szövetből, felelősség mellett.

Gyors elszekadás esetén azonnal másik ruhával kicseréljük.

Kérjük a czégre ügyelni!

*****

Ügyes

lapkihordók

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

Nedves lakások szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
SZABADKÁN.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. „vörös ökör” iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toilettek, angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletó, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 kor., 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.**

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrészre lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató

Szegeden.

Megbízható szolid ügyökök alkalmaztatnak.

Feltűnő! UJ! Feltűnő!

4 fill szájillatosító pasztillák

dohányzók részére

4 filléres szájillatosító pasztilla mindenkire nézve, de különösen dohányzók részére nélkülözhetetlen!

4 filléres szájillatosító pasztilla a dohányfüst és nicotin utóízét megsemmisíti! Frissítő, kellemes illatot és ízt kölcsönöz a szájnak.

4 filléres szájillatosító pasztilla nagy melegben az ártalmas vizivást pótolja mert a szomjat oltja, s így a legjobb és legolcsóbb üdítőszer.

4 filléres szájillatosító pasztilla tiszta összetétele folytán az emésztést elősegíti étvágyat gerjeszt, tehát senkinél se hiányozzék.

Kapható: egyedüli elárúsítójánál Szabadka és vidékére
GOLDARBEITER HERMAN első szabadkai czukorka gyárosnál.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,

gyermek ruhát,

női kabátot

és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

Fogak

száj padlás nélkül és anélkül, hogy gyökerek eltávolítatnának, 3 kor.-tól. — Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd zavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakíttatnak. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek

GROSZMANN S.

fogtechnicai főnök, a párisi fogorvosi akad. kiállításán a keresztrel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól, este 8-ig. Fogorvosi intézet: Budapest, VII. Erzsébet körút 50 I. emelet. (Royal szállóval szemben.) — Foghuzás érzéstelenítve. Tartós blombák! Szak orvosi rendelés d. e. 10—12, d. u. 5—7 ig. Vasár és ünnepnapokon is. Mérsékelt árak. Részlet fizetésre is.

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legujabb rózsákat és növényeket
A legszebb virágokat

stb.

szállít a legfinomabb minőség szavatolása mellett, a legujabb és képletekkel dúsan ellátott 1904. évi főárjegyzék alapján, mely kívánatra ingyen küldetik

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

Temesvárott

(mag- és virágkereskedés, fak és növények nagytenyészete)

T. CZ. Öt koronán felüli megrendelmények mindenüvé bérmentesen küldetnek s ezekhez legujabb kertészeti kézikönyvem „Mühle tanácsadója a kertművelésben” — minden kertgazda részére ez a legjobb kézikönyv — ingyen lesz mellékelve

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

HENTESÁRUK

valódi prágai és westfáliai sonkák, karmonádli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalonna, valamint mindennemű hurkakülönlegességek

Anton Zawadski

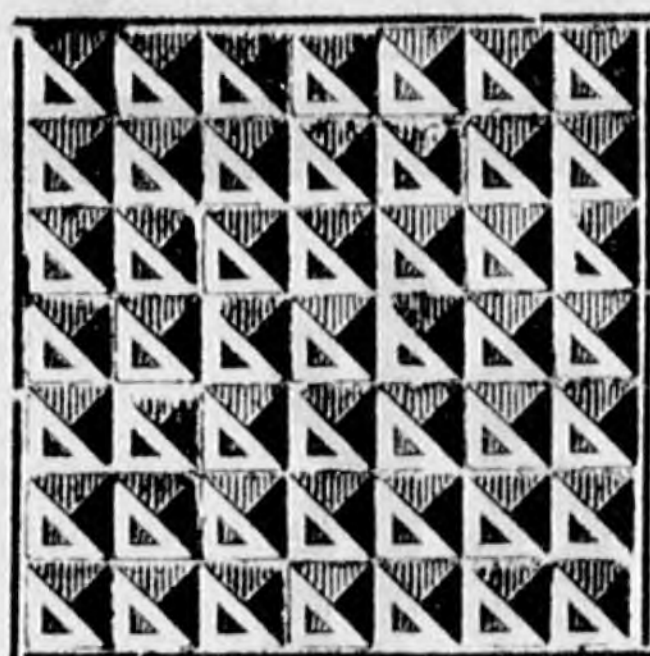
Bécs, VIII. Brestelgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

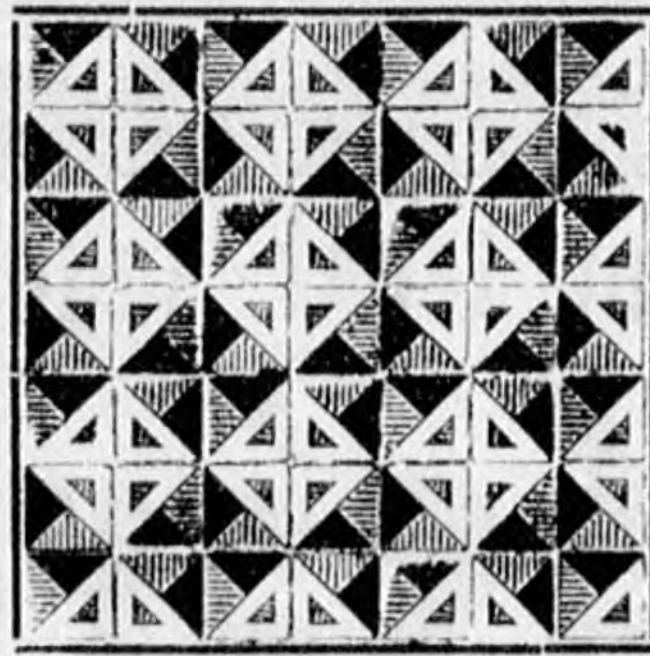
Kicsinyben.

MORVAI (NOVÁK) G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár.

Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá és gránitt-terazó munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjótányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és ezement lapokból 16 színben, keramit lapok, kőagyagcsövek.

Szabadalmazott

asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb.

**OLCSÓ
siller bor.****SPITZER IGNÁCZ**

Batthyány-utcai

és a Régi széna-

téren levő ven-

deglőiben a mai

naptól kezdve ház

hoz hordásra ki-

tűnő siller bor

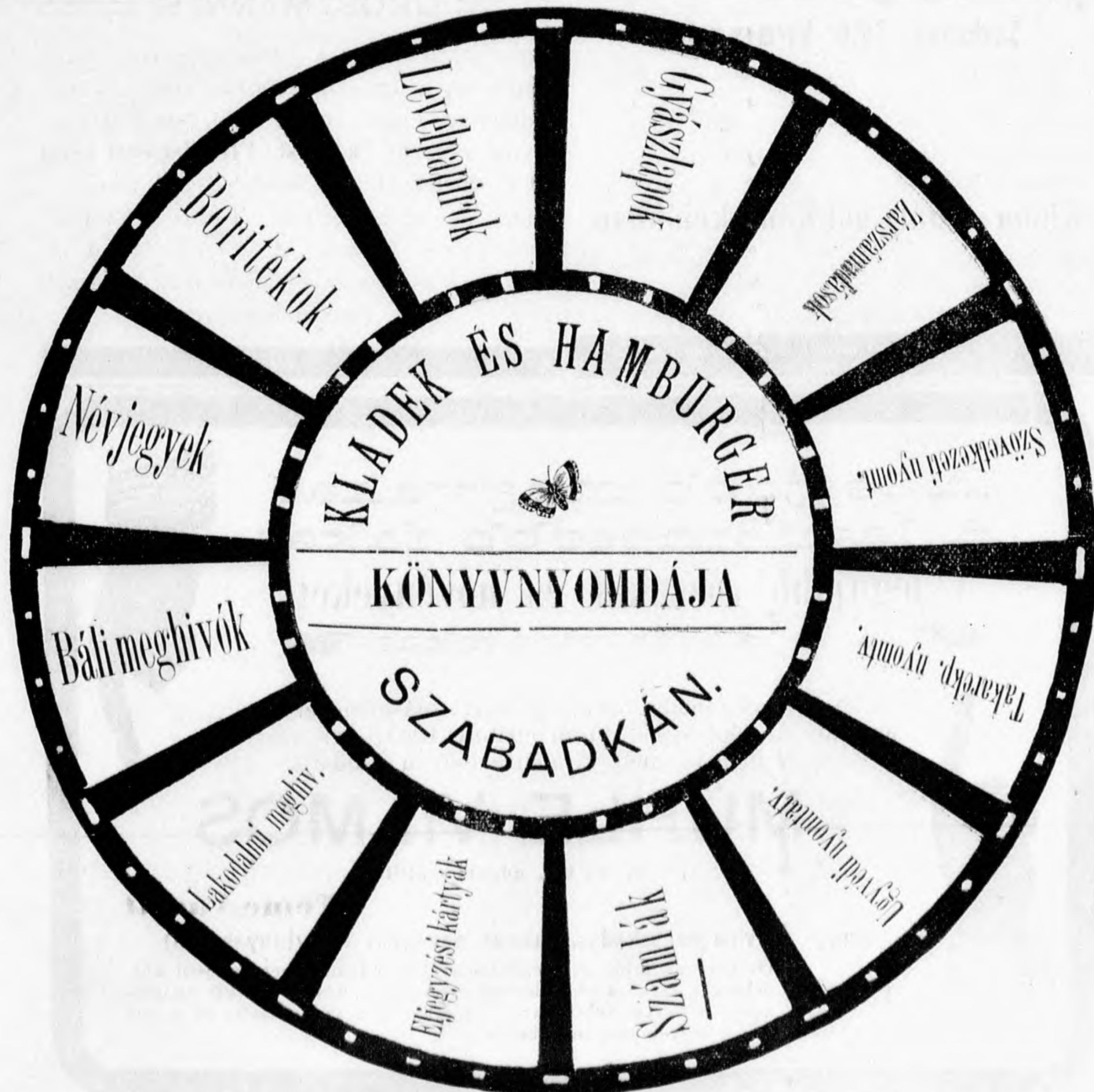
Legolcsóbb bevásárlási forrás

nagyban szivarka hüvelyekben, cigaretta papirban és papir szivarszipkában

LÖW ZSIGMOND

rövidáru és szabókellékek kereskedése.

Főter Farkas J. fűszerkereskedő üzletének átellenében.

**A ki
olcsón akar
ruházkodni**

az forduljon

Faragó

Kész női ruha üzletébe

SZABADKA Deák-u. 3. sz.

Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintartó mosó bluz 75

" " " aj 1.40

" " " aj 1.75

Clot bluz 1.75

Szövet bluz fekete vagy színes 2.—

Pongyola jó mosó minden

színben 3—3.50 4—4.50

Gyermek ruhák 50 kr. feljebb, fehér díszkötények, clot zuponok, karton alsó szoknyák, karton ampir kötények legkisebbtől a legnagyobbig ugy szintén clot és luszter kötények valamint fiu ruhákban nagy választék, ugy szintén övekben. Szolid kiszolgálás biztosítva.

Tisztelettel

Faragó Albert

üzlettulajdonos.